

กระทู้ถามที่ ๗๕๑ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง พัฒนาหลักสูตรกรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้แก่ผู้ที่อยู่ในวัยแรงงาน เพื่อพัฒนาทักษะฝีมือ ความรู้ความสามารถให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการประกอบอาชีพ และการแข่งขันทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ โดยปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการคุ้มครองแรงงาน ให้ได้รับสิทธิประโยชน์อย่างเป็นธรรม การมีหลักประกันในการดำรงชีวิตที่มั่นคง และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศทั้งด้านองค์ความรู้ทักษะฝีมือ ทักษะคิด ค่านิยม เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรม เป็นคนที่มีคุณภาพเหมาะสม สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ย่อมจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ประเทศชาติให้มีสมรรถนะขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับที่สูงขึ้น ความต้องการและการผลิตแรงงานฝีมือเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมที่สำคัญ เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ การผลิตอาหาร การท่องเที่ยว เป็นต้น ควรปรับปรุงและเพิ่มหลักสูตรใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นมาให้ทันสมัย เนื่องจากปัจจุบัน ความไม่สอดคล้องของทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นของแรงงานกับความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพช่างซ่อมรถไฟฟ้า พนักงานควบคุมโดรน หลักสูตรนักบินโดรน เพื่อการทหาร การเกษตร ช่างเชื่อม คนขับรถทัวร์ นายท้ายเรือเล็ก เรือใหญ่ นักบิน รวมถึงคนขับรถโฟล์คลิฟต์ (Forklift) การที่จะพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของโลกยุคศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสลับซับซ้อนเชื่อมโยงและเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว เป็นสังคมโลกแห่งการเรียนรู้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญ การแข่งขันที่รุนแรงในสังคมโลก จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ จะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในชาติเป็นสำคัญ การสร้างคนให้มีคุณภาพนั้นย่อมมีรากฐานมาจากการสร้างคุณภาพทางการศึกษาให้เกิดขึ้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีนโยบายและมีแนวทางวางแผนจัดการเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีแนวทางที่จะพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ ให้ทันต่อสถานการณ์โลกปัจจุบันหรือไม่
อย่างไร ขอทราบรายละเอียด
ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
สฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
จังหวัดกระบี่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๗๕๑ ร.

ของ นายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย จังหวัดกระบี่
เรื่อง พัฒนาหลักสูตรกรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่

ข้าพเจ้า นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง พัฒนาหลักสูตร
กรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่ ของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้องตามที่ได้รับรายงานจาก
กระทรวงแรงงาน ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑ และข้อที่ ๒

จากการรายงานของกระทรวงแรงงาน ทราบว่า กรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้จัดทำ แผนงาน/
โครงการรองรับบริบทของการจ้างงานที่สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่และเตรียมความพร้อมแรงงานฝีมือ
เพื่อสนับสนุนการเติบโตของอุตสาหกรรมของประเทศไทย เพื่อยกระดับ จาก “ประเทศผู้รับจ้างการผลิต”
ไปสู่ “ประเทศผู้ผลิต” และนำไปสู่ “ประเทศผู้วิจัยและพัฒนาเพื่อการผลิต” โดยมีแนวทางการ
ดำเนินงาน ดังนี้

๑. การพัฒนาแรงงานฝีมือเพื่อรองรับและสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจ ที่สอดคล้องกับ
ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และมาตรการส่งเสริมการลงทุน

๒. การสนับสนุนนโยบายด้านการลงทุนของประเทศไทย ในการผลักดันให้ประเทศไทย
เป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของภูมิภาค ทั้งในส่วนการผลิตและประกอบยานยนต์ แบตเตอรี่
สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า อุปกรณ์สถานีชาร์จยานยนต์ไฟฟ้า และอะไหล่สำหรับยานยนต์ไฟฟ้า เป็นต้น
รวมถึงการพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรม Semiconductor
และ Advanced Electronics ตามนโยบายที่กษะดี อีกทั้งมีแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมโลกสมัยใหม่
ดังนี้

๒.๑ บุคลากรและเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาคการผลิต คือ
กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กับความต้องการ
ของตลาดแรงงาน และความต้องการแรงงานทักษะขั้นสูงเฉพาะทาง ซึ่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
ช่วยเติมเต็มทักษะให้แก่ นักเรียน นักศึกษา ปีสุดท้าย เพื่อเตรียมความพร้อมให้มีความตรงกับความต้องการ
ของนายจ้างและตลาดแรงงาน เช่น จัดหาพันธมิตรร่วมลงทุนกับบริษัทชั้นนำ วิจัยและพัฒนา
กระบวนการผลิต การ Up-Skills/Re-Skills เพื่อป้อนแรงงานเข้าสู่กลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าว
โดยความร่วมมือกับภาคการศึกษา เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นต้น

๒.๒ ความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ (Semiconductor)
ตามเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และเขตส่งเสริมการลงทุน BOI เช่น

บริษัท อนาล็อก ดีไวเซส (ประเทศไทย) บริษัท ฮานาเซมิคอนดักเตอร์ (อยุธยา) จำกัด และบริษัท ซันโยเซมิคอนดักเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นต้น

๒.๓ ส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการพัฒนาทักษะแรงงานให้มีทักษะเป็นที่ยอมรับของนายจ้างและตลาดการจ้างงาน เพื่อเป็นประเทศที่มีรายได้สูง

๒.๔ การพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อรองรับเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง และเทคโนโลยีการผลิต 5G เพื่อรองรับความต้องการของผู้ประกอบกิจการ ในอุตสาหกรรมเป้าหมายการพัฒนาเพื่อยกระดับเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีสถาบันเฉพาะทาง จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

๑) สถาบันพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ (AHRDA) จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ ครอบคลุมภาคการผลิตชิ้นส่วน การประกอบชิ้นส่วน ทั้งห่วงโซ่การผลิตอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ รองรับฐานการผลิตในประเทศไทย

๒) สถาบันพัฒนาบุคลากรสาขาเทคโนโลยีการผลิตอัตโนมัติและหุ่นยนต์ (MARA) จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญที่มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยี การใช้หุ่นยนต์อัตโนมัติทดแทนการใช้แรงงานคนในพื้นที่ EEC

๓) สถาบันพัฒนาบุคลากรดิจิทัล (DISDA) จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการพัฒนาแรงงาน และบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น พัฒนาบุคลากรทางด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

๔) สถาบันพัฒนาบุคลากรสาขาเทคโนโลยีอัตโนมัติและแมคคาทรอนิกส์ (AMA) จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาบุคลากรสาขาเทคโนโลยีอัตโนมัติและแมคคาทรอนิกส์ รองรับการแข่งขันเศรษฐกิจในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะแรงงาน การศึกษาถ่ายทอดหลักวิชาการ และเทคโนโลยีในกระบวนการพัฒนาทักษะแรงงานขั้นสูงให้แก่สถาบัน/สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อขยายผลให้สามารถผลิตกำลังแรงงานทักษะสูงให้ครอบคลุมเขตเศรษฐกิจพิเศษและการลงทุนในเขตอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

สำหรับการยกระดับการดำเนินงานในระยะต่อไป จากนโยบายรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการต่อยอดเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และเขตส่งเสริมการลงทุน BOI ประกอบกับนโยบายกระทรวงแรงงานในประเด็นทักษะดี กระทรวงแรงงานจึงได้หาแนวทางในการพัฒนาแรงงานทักษะสูงเพื่อรองรับความต้องการของนักลงทุนในกิจการเป้าหมายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ๔ ภาค โดยบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในการผลิตและพัฒนากำลังแรงงานให้ตรงกับความต้องการของนักลงทุน ปัจจุบันอยู่ระหว่างการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูล เพื่อวิเคราะห์จำนวนที่เข้าสู่กำลังแรงงาน ซึ่งจากการวิเคราะห์เบื้องต้นเห็นว่ากลุ่มนักเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลายและไม่มีโอกาสได้เรียนต่อ เป็นกำลังแรงงานที่ควรให้การสนับสนุนให้เข้าสู่กระบวนการผลิตและพัฒนาให้มีทักษะขั้นสูง เนื่องจากมีความพร้อมทางช่วงวัยในการเรียนรู้ แต่อาจขาดปัจจัยหรือความพร้อมทางเศรษฐกิจครอบครัวที่เป็นเหตุให้ไม่สามารถเรียนต่อได้ ทั้งนี้ กระทรวงแรงงานต้องการบูรณาการและสนับสนุนเพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน BOI ในการสนับสนุนข้อมูลความต้องการกำลังแรงงานของผู้ประกอบกิจการ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (ทักษะ) ตลอดจนการเชิญชวนและสนับสนุนมาตรการเพื่อให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังแรงงานกับหน่วยงานในสังกัด และเครือข่ายในการผลิตและพัฒนาทักษะแรงงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาแรงงานทักษะสูงแบบมุ่งเป้า เนื่องจากมีต้นทุนสูงซึ่งจะทำให้ผลการดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์และกระตุ้นเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม อีกทั้งเพื่อลดความเสี่ยงในการจบการศึกษาและไม่มีการทำงาน โดยได้วางแผนเส้นทางความก้าวหน้าทางการศึกษาของผู้สำเร็จการฝึกอบรมในการเทียบผลการฝึกอบรมประสบการณ์การทำงานสู่ธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)

ในส่วนของประเด็นแนวทางที่จะพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ ให้ทันต่อสถานการณ์โลกปัจจุบัน กระทรวงแรงงานมีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน เพื่อตอบสนองต่อบริบทการจ้างงานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยกระทรวงแรงงานได้บูรณาการกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงศึกษาธิการ และนายจ้าง โดยใช้ตลาดการจ้างงานนำการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ดังนั้น การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมจึงตอบสนองต่อการจ้างงาน และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือกำลังแรงงานตอบสนองตลาดแรงงานและการจ้างงาน ได้แก่

- ๑) หลักสูตรเกี่ยวกับการออกแบบ PCB ด้วยซอฟต์แวร์เฉพาะ เช่น Altium Designer, Eagle, KiCad, OrCAD
- ๒) การพิจารณาข้อกำหนดทางไฟฟ้าและกลไกในการออกแบบ PCB
- ๓) หลักสูตรเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น ตัวต้านทาน ตัวเก็บประจุ ไดโอด และทรานซิสเตอร์
- ๔) หลักสูตรเกี่ยวกับมาตรฐานการตรวจสอบ เช่น IPC standards (เช่น IPC-A-600, IPC-A-610)
- ๕) หลักสูตรที่เน้นการออกแบบ PCB เพื่อให้ผลิตได้ง่ายและมีประสิทธิภาพสูง
- ๖) แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาในอุตสาหกรรม PCB
- ๗) หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโครงการและการประสานงานในสายการผลิต PCB
- ๘) การใช้ปัญญาประดิษฐ์สำหรับการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน
- ๙) การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการผลิต (AI)
- ๑๐) การพัฒนาระบบสมองกลฝังตัวในงานแอปพลิเคชันประมวลผลภาพ
- ๑๑) การเขียนแบบวิศวกรรมด้วยคอมพิวเตอร์สำหรับระบบอัตโนมัติและเมคคาทรอนิกส์ขั้นสูง

๑๒) การเพิ่มผลผลิตด้วยระบบอัตโนมัติแบบลีน (LEAN Automation)

๑๓) การออกแบบระบบควบคุมนิวแมติกส์และนิวแมติกส์ไฟฟ้า

๑๔) การออกแบบควบคุมสมองกลฝังตัว

- ซ่อมบำรุงรถยนต์ไฟฟ้า
- ซ่อมบำรุงรถจักรยานยนต์ไฟฟ้า
- ระบบขับเคลื่อนและส่งกำลังยานยนต์ไฟฟ้า
- แบตเตอรี่และระบบประจุไฟฟ้ายานยนต์ไฟฟ้า
- การปฏิบัติงานซ่อมบำรุงรถยนต์ไฟฟ้าและรถยนต์ไฮบริด
- การติดตั้งและทดสอบสถานีอัดประจุไฟฟ้า เป็นต้น

ทั้งนี้ ได้ส่งเสริมให้นายจ้างพัฒนาทักษะลูกจ้างของตนผ่านกลไกสิทธิประโยชน์ทางภาษี ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อส่งเสริมให้นายจ้างในกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าว พัฒนาสมรรถนะลูกจ้างของตนเอง เพื่อให้สามารถทำงานได้หลายตำแหน่ง (Multi Skills) สามารถทำงานทดแทนในตำแหน่งงานที่ขาดแคลนในองค์กร และสามารถนำค่าใช้จ่ายจากการฝึกอบรมมาลดหย่อนภาษีตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕